



A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA



MTA KÖZOKTATÁS-FEJLESZTÉSI
KUTATÁSI PROGRAM

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS, LELKI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS ÉS JÓLLÉT A KÖZNEVELÉSBEN - Bemutatkozik az MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport

Az MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport céljai és főbb eredményei

Kutatócsoportvezető:

Dr. habil. Tarkó Klára, intézetvezető főiskolai tanár

tarko.klara@szte.hu

<http://www.jgypk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/index-mta2021.html>



2024. november 28.



A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA

Kutatás címe: Innovatív akciókutatás az eredményes óvodai, általános iskolai és középiskolai egészségfejlesztéshez-egészségneveléshez szükséges oktatási-nevelési módszertan kidolgozására, a megvalósítás feltételeinek azonosítására.

Áttekintés

Kutatócsoport küldetése

Kutatócsoport tagjai

Elméleti alapvetések

Írányadó dokumentumok

Kutatási szervezet

Empirikus munka

Legfontosabb publikációk

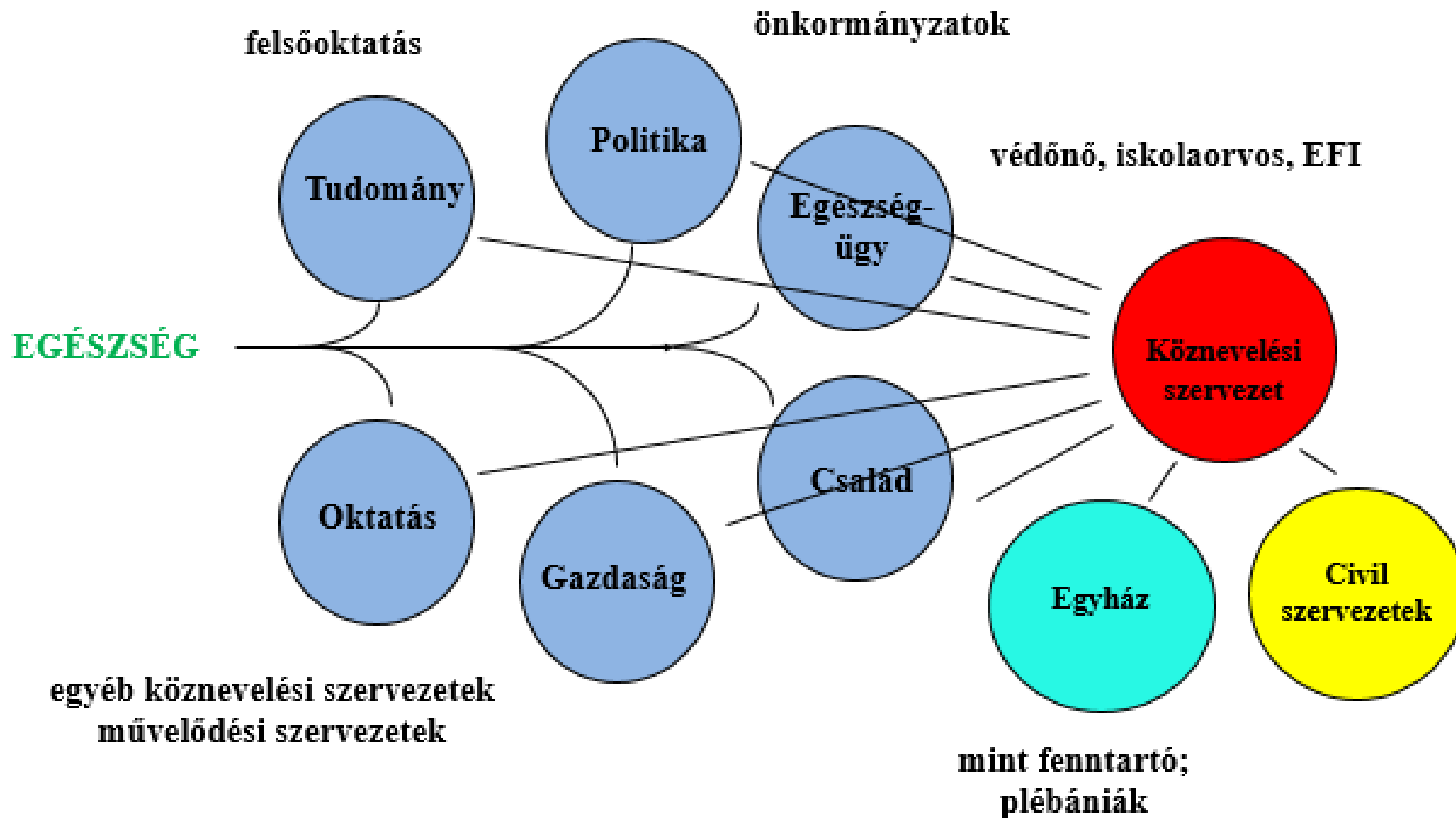
Disszeminációs események

Interaktív folytatás



A köznevelési intézmény külső kapcsolati rendszere A természeti, társadalmi környezetbe ágyazott szervezet

család- és gyermekjóléti szolgálat
nevelési tanácsadó, Pedagógiai
Szakszolgálat



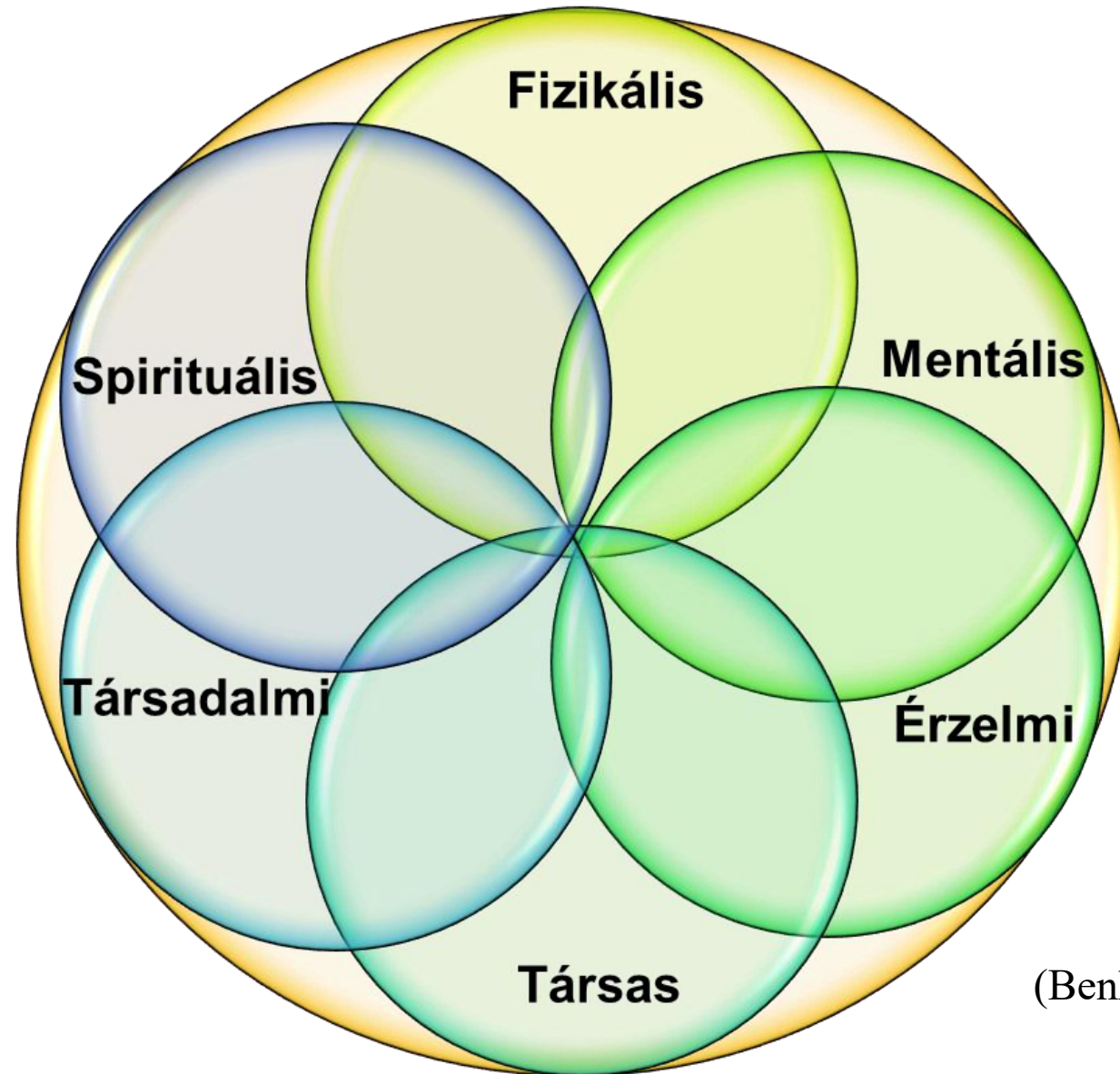
A kutatócsoport tagjai (24 fő)

(http://www.jgypk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/Pages/Kutatócsoport_tagok.html)

Képviselt szervezetek:

- SZTE JGYPK Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézet (és jogelődjei). Egészségszociológia és Életmód Tanszék, Egészségpszichológia és Mentálhigiéné Tanszék (13 fő)
- SZTE JGYPK Alkalmazott Pedagógiai Intézet (1 fő)
- SZTE JGYPK Alkalmazott Társadalomismereti és Kisebbségpolitikai Tanszék (1 fő)
- SZTE Tanárképző Központ (1 fő)
- SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola (3 fő)
- ELTE TÁTIK, Közgazdaságtudományi Intézet, Egészségpolitika és Egészség-gazdaságtan Tanszék (1 fő)
- Nemzeti Népegészségügyi Központ (2 fő)
- Társadalomtudományi Kutatóközpont (1 fő)
- Magyar Népegészségügy Megújításáért Egyesület - Népegészségügy 3.0 (1 fő)

Holisztikus és szalutogenetikus egészség megközelítés



(Benkő, 2019)

Irányadó dokumentumok

WHO (2021): Making every school a health-promoting school: global standards and indicators for health-promoting schools and systems. Geneva: World Health Organization and the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization; 2021.

20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet X. fejezet A gyermek, a tanuló egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, a feladatokban közreműködőkre vonatkozó szabályok a nevelési-oktatási intézményben.

EMMI 2016. „Az egészség a TIEd is!”. A teljes körű iskolai egészségfejlesztés tevékenységei. Ajánlás a pedagógusok részére. EMMI Egészségügyért Felelős Államtitkársága és EMMI Oktatásért Felelős Államtitkársága.

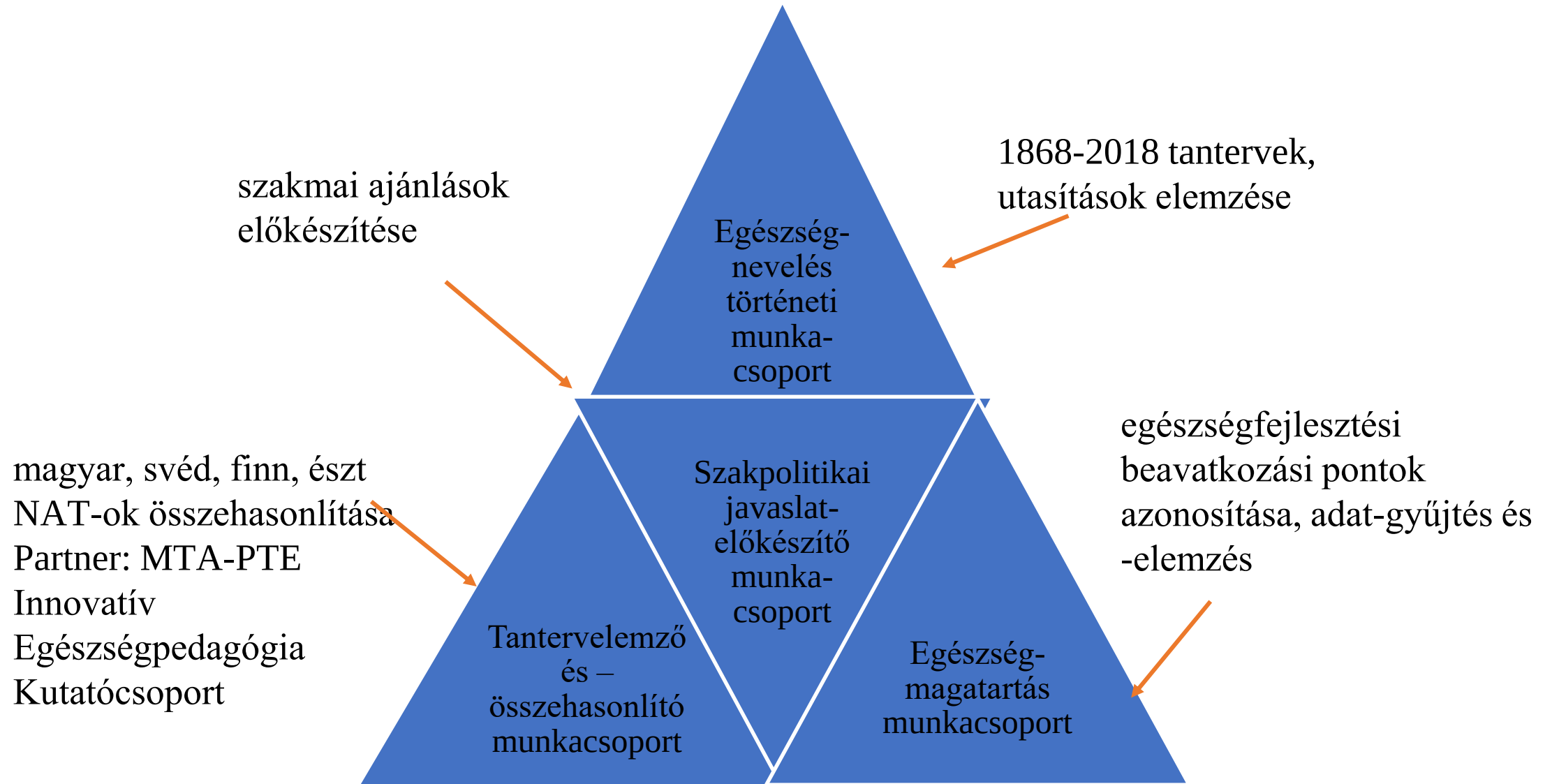
NAT 2020. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról. Magyar Közlöny, 2020. 17. Emberi Erőforrások Minisztériuma, Oktatásért Felelős Államtitkárság, Budapest.

Oktatási Hivatal: A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók.
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

Vilaça, T., Darlington, E., Miranda, M. J., Martinis, O., Masson, J. (2020a). SHE SCHOOL MANUAL 2.0. A Methodological Guidebook to become a health promoting school. Schools for Health in Europe Network Foundation (SHE).

Centers for Disease Control and Prevention (2021). Health Education Curriculum Analysis Tool. CDC

Kutatási szervezet



Dokumentumelemzés

1868-1990 között megjelent tantervek és utasítások listájának összeállítása. A felsorolt dokumentumok közül az 1868-as dokumentumok elemzése a 6 holisztikus egészségdimenzió mentén megtörtént a QDA Miner program segítségével. Iskolakultúra cikk született az általános iskolai egészségnevelés 1917-1950 közötti időszakáról.

Az MTA-PTE Innovatív Egészségpedagógia Kutatócsoporttal közösen a **magyar, svéd, finn, észt nemzeti alaptantervek** egészségfejlesztő, egészségnevelő szempontú **összehasonlító elemzése** a HECAT (Health Education Curriculum Analysis Tool) elemzési szempontjai mentén, valamint a QDA Miner dokumentumelemző program segítségével. Folyamatban. A magyar nemzeti alaptantervek elemzése, valamint a HECAT eszköz alkalmazása PhD disszertációk részei.

Pedagógusképzés képzési terület szakjai képzési és kimeneti követelményeinek valamint képzési terveinek áttekintése olyan szempontból, hogy azok miként tükrözik a NAT2020 által a pedagógusokra adresszált egészségfejlesztési, egészségnevelési feladatokra történő felkészítést. PhD disszertáció része.

Adatgyűjtés és -elemzés

Kérdőíves felmérés Szülők vélekedése gyermekük egészségmagatartásáról címmel.

Internetfüggőségi Kérdőív validálása (altesztek: Ellenőrzőlista a Problémás és Kockázatos Gyermeki Médiahasználatról; Szülő-Gyermek Internetfüggőségi Teszt)

Étkezési szokások

Testmagasság, testsúly

Szubjektív egészségi állapot

Szabadidős tevékenységek

Mentális egészség

Eredmény: a kutatócsoport által kifejlesztett, pedagógusok számára készült mérőeszköz, amely a szülői megfigyelések bevonásával segíthet a gyermekek mentális egészségével összefüggő pedagógiai döntések előkészítésében, egyéni, osztály- vagy iskolai szinten egyaránt.

Adatgyűjtés és -elemzés

A holisztikus egészségfogalomnak megfeleltetett életmód-feltárás és összefüggései az Antonovsky-féle koherencia-érzettel, a Szeged-Csanádi Egyházmegyében

Eredmény: A koherenciaérzet skála a ,holisztikus egészségérzet' ígéretes, empirikusan is használható indikátorának tekinthető.

Exploratív kérdőív elkészítése pedagógusok számára a Making Every School a Health Promoting School c. WHO szakpolitikai dokumentum irányelvei alapján. Következő lépés: lekérdezés

Figyelmükbe ajánljuk



tanulmány

Lippai László és Vitrai József
Mere tovább a magyar iskolai
egészségfejlesztésben? 3

Tarkó Klára, Máté Veronika,
Utumen Erdenezi és
Szabó-Prievara Dóra
HECAT – Az egészségnevelési
feladatok (funkc)tantervi meg-
jelenésének elemzésére szolgáló eszköz 21

Kollányi Zsófia és Várfi Melinda
Részvételi módszerek az iskolai
egészségfejlesztésben –
Az érintettek bevonására
épülő beavatkozások 31

Fizel Natasa
Az egészségtan tantárgy megjelenése
és szerepe az elemi, a polgári és az
általános iskolában (1917–1950) 46

Nádudvari Gabriella és Sárközi Tünde
Egészségfejlesztés az iskolában.
Jó gyakorlatok Németországból 60

Szabó-Prievara Dóra és Tarkó Klára
A problémák mértéke internethasználat
gyermekkor körében – az Internet
Addiction Test for Families (IAT-F)
magyar nyelvű alkalmazása 77

Szabó-Prievara Dóra és
Nádudvari Gabriella
A családi minta fontossága –
szülő és gyermek médiahasználat
a COVID-19 idején 93

Mihálka Mária
A kiegészítő iskolák és megelőzése 111

Máté Veronika
Közösségi- és kapcsolatiépítés
a pedagógiai szempontjából 128

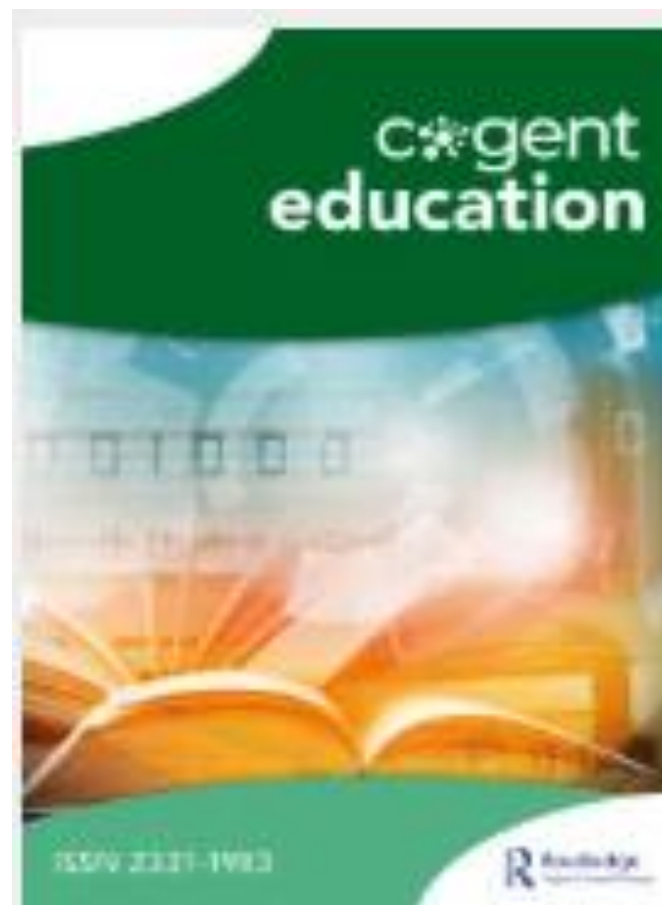
Pósa Gabriella
A rendszeres fizikai aktivitás
jelentősége az iskolai szinten 134

Nóhik Attila
Szempontok az iskolai egészség-
nevelés történetének értelmezéséhez 144

Kocsis-Fuzsák Zita
Várandósok egészség-magatartása
hazai és nemzetközi viszonylatban –
Edukációs lehetőségek az egészség-
nevelés területén 160

A szám tanulmányainak
angol nyelvű összefoglalója 167

iskolakultúra
2023/1–2



COGENT EDUCATION
2024, VOL. 11, NO. 1, 2373518
<https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2373518>

c:gent

EDUCATIONAL PSYCHOLOGY & COUNSELLING | RESEARCH ARTICLE

OPEN ACCESS

Check for updates

Mental Health Status Questionnaire based on parental observations – A new diagnostic tool in the educational setting

László Lippai^{ab}, Dóra Katalin Szabó-Prievara^{a,b}, Viola Osváth^{a,b} and Klára Tarkó^{a,b}

^aInstitute of Applied Health Sciences and Environmental Education, Jászai Gyula Faculty of Education, University of Szeged, Szeged, Hungary; ^bMTA-SZTE Health Promotion Research Group

ABSTRACT

The validation process of a gap-filling diagnostic tool that allows educators to monitor children's mental health status by processing parental observations is presented. This quantitative pilot study, conducted on a Hungarian convenience sample, highlighted that the results obtained with the Mental Health Status Questionnaire – parental version are consistent with the results of parent surveys measuring other aspects of children's psychological quality of life, e.g. subjective well-being, peer support or risk of internet addiction. Analyses along the categories of mentally healthy, vulnerable, and endangered calculated from the questionnaire items also revealed significant differences along the above indicators of psychological quality of life, so the measure may also have a screening function. It also provides an informative categorisation of the risk of so-called internalising problems, which are important in childhood and adolescence but tend to be more hidden. However, parental observations should be treated with caution, especially for children in dysfunctional families, so the questionnaire should be used as part of a sufficiently broad pedagogical methodological tool kit, compared to the results of other methods of collecting pedagogical information and working in close collaboration with mental health professionals.

ARTICLE HISTORY

Received 27 August 2023
Revised 3 January 2024
Accepted 24 June 2024

KEYWORDS

Adolescent; mental health;
diagnostic tool; parental
observations

REVIEWING EDITOR

Richard Kirk, University of
Mantoba, Canada

SUBJECTS

Mental Health; Health
Promotion; Education –
Social Sciences; Mental
Health; Health Education
and Promotion; Health &
Society

1. Introduction

1.1. Study background: a holistic health approach to mental health promotion

There is a growing social demand for the public education system and its educators to address not only academic achievement but also the health of children and young people in kindergartens, schools, and dormitories (World Health Organisation [WHO], 2021a).

The concept of holistic health goes well beyond the physical aspect (WHO 2021b). In the interpretations of health that underpin school health promotion (Antonovsky, 1980; Hurrelmann & Razum 2016), health is a process that describes not only the individual's objective and subjective state of well-being but also the degree to which the physical, cognitive, emotional, social, societal and spiritual aspects of the person's current life situation are in harmony with their opportunities, goals and external life circumstances (Eriksson and Lindström 2008; Scriven et al., 2010; Vlacca et al. 2020).

This understanding of health underlies the World Health Organization's (WHO) health promotion initiative, which is '... the process of enabling people to increase their control over and improve their health' (WHO 1986, p. 1; WHO 2021b).

School health promotion includes, but goes beyond, health education. School health education is the transfer of individual competencies (knowledge, attitudes, skills) necessary for a healthy lifestyle through educational means. However, in addition to this socially important educational task, the role of the

CONTACT Klára Tarkó tarko.klara@uni-szeged.hu Institute of Applied Health Sciences and Environmental Education, Jászai Gyula Faculty of Education, University of Szeged, A Boldogasszony ujt. Szeged, Hungary 6725
© 2024 The Author(s). Published by Informa UK Limited, trading as Taylor & Francis Group.
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. The terms on which this article has been published allow the posting of the Accepted Manuscript in a repository by the author(s) or with their consent.

NÉPEGÉSZSÉGÜGY

A NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÉPZŐ- ÉS KUTATÓHELYEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA
PUBLIC HEALTH RESEARCH JOURNAL OF THE HUNGARIAN ASSOCIATION OF PUBLIC HEALTH TRAINING AND RESEARCH INSTITUTIONS

100. évfolyam 1. szám
2023

Volume 100. No. 1.

Iskolai egészségfejlesztő szakemberképzés az 1990-es évektől napjainkig 20

*Education of school health promotion professionals from the 1990s
to the present*

Tarkó Klára, Lippai László Lajos

Disszeminációs események

Konferenciák (<http://www.jgypk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/Pages/Konferenciaszervezes.html>)

2021. november 12. - „Az egészségfejlesztés jövője, a jövő egészségfejlesztése: egy újabb lépés az egészség holisztikus megismeréséhez.”

2022. november 18. - Tudomány: út a világ megismeréséhez – Út az egészségünkhöz.

2023. november 17. - Globális kihívások - globális egészségfejlesztés.

2024. november 22. - Egészségfejlesztés holnapután: Rendszerszemlélet, Participáció, Együttműködés.

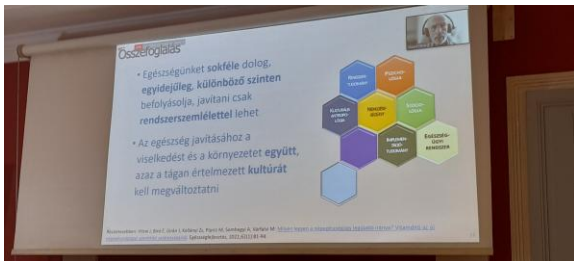
Szimposium

2023. október 12. - Egészségfejlesztés felsőfokon szimpózium szervezése a 150 éve a pedagógusképzésért - Neveléstudományi Konferencia keretében.

Beszélgetések (<http://www.jgypk.hu/tanszek/alkegeszseg/mta2021/Pages/Hirek.html>)

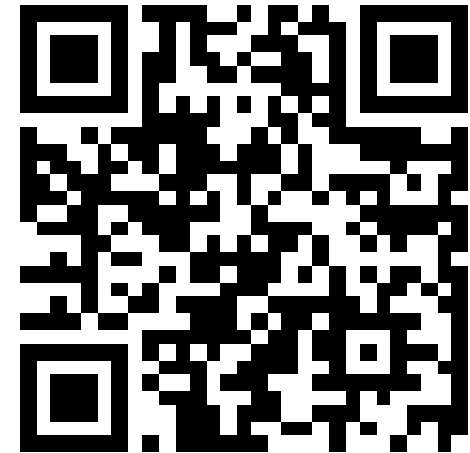
2023. 05. 16. – Online ankét a Magyar Pedagógiai Társaság Egészségnevelési Szakosztálya kezdeményezésében az Iskolakultúra különszámról.

2023. 09.18. 17.00-18.30 – Egészségfejlesztés az iskolában – Motiváció Műhely beszélgetések.



Milyen kérdés foglalkoztatja Önt
az iskolai egészségfejlesztéssel
kapcsolatban?

Join at
slido.com
#2971 331



Interaktív ízelítő az MTA-SZTE Egészségfejlesztés Kutatócsoport kutatási témáiból

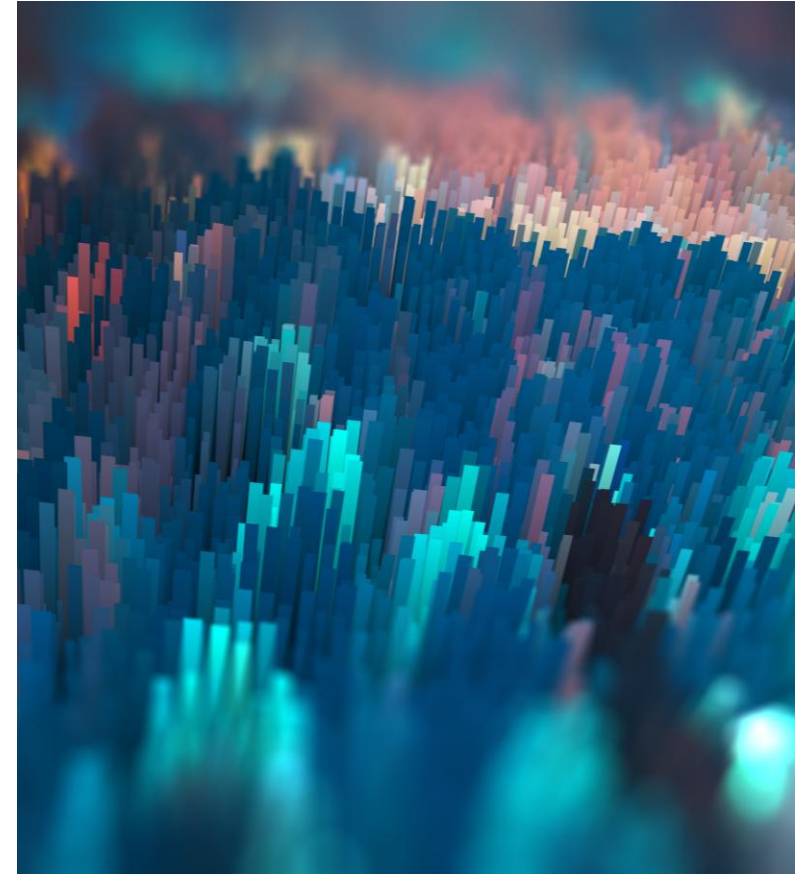
Fókuszpontok:

- Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) iskolai egészségfejlesztési irányelvei és azok jelentősége
- Az egészségfejlesztés-tanárok jelentősége a köznevelésben
- A lelki egészség-betegség határának dilemmái a köznevelésben
- Családok és iskolák egészséges kapcsolata

Dr. Lippai László Lajos, tanszékvezető egyetemi docens

Dr. Mihálka Mária, főiskolai docens

Dr. Osváth Viola, főiskolai docens





A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!

http://www.igypk.hu/tanszek/alkegeszseg/01_IntezetMenu/05Kiadvanyok/kiadvanyok.html

MTA

